

Trouw iMY

...bo nam zależy

2(14)/2011
Dwumiesięcznik „Trouw i MY”

Nowe strategie żywienia i optymalizacji
przebiegu metabolicznych procesów
u krów mlecznych w okresie okołoporodowym

● OD REDAKCJI

Szanowni Czytelnicy,
witamy Was w wiosennym biuletynie. W obecnym wydaniu opisujemy wydarzenia ostatnich miesięcy. Zdajemy relację z IX Międzynarodowego Turnieju Halowej Piłki Nożnej, Targów Ferma oraz Agrotech. Odwiedziliśmy firmę Prem-Vit w Inowrocławiu oraz gospodarstwa w Lipiach i Czarnowie. W dziale weterynarii znajdziecie wiadomości o strategii żywienia bydła w okresie okołoporodowym. Czytając artykuł prof. Pejsaka, dowiecie się, jakie konsekwencje mogą mieć błędy organizacyjne ekosystemu hodowlanego. Wszystkich fanów łamigłówek zapraszamy do rozwiązania krzyżówki.

Życzymy miłej lektury
dr Jolanta Gdala

WYDAWCA:

Trouw Nutrition Polska Sp. z o.o.
ul. Chrzanowska 21/25
05-825 Grodzisk Mazowiecki
telefon: +48 22 755 03 00
fax: +48 22 755 03 72
www.trouwnutrition.pl

REDAKCJA:

Redaktor naczelna:
dr Jolanta Gdala

Redaktorzy naukowci:

prof. dr hab. Zygmunt Pejsak
dr wet. Przemysław Dudko

OPRACOWANIE:

Martin&Jacob

Martin&Jacob Sp. z o.o.
ul. Fabryczna 14 D, 53-609 Wrocław
www.martin-jacob.com

Nakład:
5000 egzemplarzy

● SPIS TREŚCI

03

Błędy w organizacji – pierwotna przyczyna większości chorób i obniżonej opłacalności produkcji trzody chlewnej (cz. II)
prof. dr hab. Zygmunt Pejsak

06

Zdrowe krowy zdrowe mleko dają
Anna Klimecka
Martin&Jacob Sp. z o.o.

10

IX Międzynarodowy Trouw Futsal Agro Cup 2011
Anna Klimecka
Martin&Jacob Sp. z o.o.

12

Świnka na dachu Targi, targi, targi
Anna Klimecka
Martin&Jacob Sp. z o.o.

14

Nowe strategie żywienia i optymalizacji przebiegu metabolicznych procesów u krow mlecznych w okresie okołoporodowym
dr wet. Przemysław Dudko

18

Happy baby dla dzieci... Krzyżówka z przebiśnięciem

ZAMÓW BEZPŁATNĄ PRENUMERATĘ „Trouw i MY”
ZADZWOŃ: 71 792 06 90
NAPISZ: prenumerata@martin-jacob.com

Błędy w organizacji – pierwotna przyczyna większości chorób i obniżonej opłacalności produkcji trzody chlewnej (cz. II)

prof. dr hab. Zygmunt Pejsak
Państwowy Instytut Weterynaryjny – Państwowy Instytut Badawczy

Najważniejsze parametry ekosystemu hodowlanego, których niedostosowanie do wymagań poszczególnych grup wiekowych i fizjologicznych świń może przyczynić się do ujawnienia różnych zespołów chorobowych.

Typ stada

Z pewnością największe ryzyko wystąpienia zachorowań ma miejsce w tuczarniach. Błędy najczęściej popełniane przez prowadzących otwartą produkcję tuczniaków to: nieprzygotowanie tuczarni do wprowadzenia nowej partii prosiąt – w tym przypadku najczęstszym błędem jest niedogrzanie komór, do których mają być wprowadzone prosięta. Zakładając, że zazwyczaj zakupuje się prosięta w wieku około 8-10 tygodni, optymalna temperatura w pomieszczeniu dla takiej grupy wiekowej świń to 20°C; powyższe jest szczególnie ważne w jesieni, zimie i z początkiem wiosny.

Częstym błędem popełnianym przez producentów świń jest nabywanie prosiąt z ferm nierozpoznanych pod względem zdrowotnym oraz zakup zwierząt z wielu źródeł – im większa liczba miejsc zakupu, tym większe ryzyko zawleczenia czynników patogenicznych do tuczarni.

Kolejnym błędem jest nieprzestrzeganie zasady „całe pomieszczenie – pełne całe pomieszczenie puste” – „cpp-cpp”, w tym łączenie „pod tym samym dachem” różnych partii wiekowych zwierząt. Z powodu złego zaprojektowania chlewni w tuczarniach >>>

z reguły nie przestrzega się zasad kwarantanny przed wprowadzeniem nabytych zwierząt. Stanowi to poważne ryzyko wprowadzenia do własnej chlewni nosicieli i siewców drobnoustrojów chorobotwórczych. Najbardziej ryzykowną sytuacją stwarzają stada mieszane. To znaczy stad o pełnym cyklu produkcji, do których w niektórych okolicznościach, na przykład z powodu błędów w rozrodzie, czego konsekwencją jest zbyt mała liczba prosiąt, wprowadza się prosięta zakupione „na rynku”. Można założyć, że prędzej czy później tego typu stada ze względu na problemy zdrowotne i nieefektywną produkcję oraz olbrzymie koszty leczenia i profilaktyki będą musiały ulec likwidacji.

Wielkość stada

Zazwyczaj im większe stado, tym większe zagrożenie i potężniejsze skutki wystąpienia choroby. Stąd też lokalizacja zbyt dużej liczby loch w jednym miejscu potęguje ryzyko wystąpienia choroby. Należy pamiętać, że wprowadzenie świni bezobjawowo zakażonej do stada dużego stwarza patogennemu drobnoustrojowi większe szanse szerzenia się i pasażowania niż w stadzie niewielkim. Badania statystyczne wykazały, że w kojcu, w którym przebywa 20 świń, szanse transmisji czynnika patogennego między zwierzętami są ponad 100 razy niższe niż w kojcu, w którym przebywa 100 świń. Ważnym zagadnieniem jest potęgowanie się zjadliwości mikroorganizmu poprzez pasażowanie na kolejnych osobnikach wrażliwych na infekcję; im większa liczba zwierząt – tym większe szanse pasażowania się drobnoustroju i tym większe prawdopodobieństwo jego uzjadliwienia się. Warto też pamiętać o tym, że zwierzęta starsze mogą być nosicielami szczepów o relatywnie większej zjadliwości, w stosunku do których nabyły już odporność. Dlatego też świni młodsze powinny być izolowane od grup zwierząt starszych.

Zasady remontu stada podstawowego

Rocznie wymianie ulega średnio około 40% zwierząt stada podstawowego. Im częściej stado jest „otwierane” i im częściej wprowadzone mogą być do chlewni „nowe” zwierzęta, tym ryzyko zawleczenia czynnika patogennego do stada jest wyższe, a wystąpienie choroby bardziej prawdopodobne. Toteż najlepiej, jeżeli w obrębie stada zlokalizowane jest własne stado reprodukcyjne. W omawianym aspekcie uzasadnione jest korzystanie z inseminacji, która eliminuje konieczność okresowego wprowadzania nowych knurów. Stado, z którego pochodzą loszki lub knurki, musi być pod stałą kontrolą lekarsko-weterynaryjną. Powinny być w nim prowadzone regularne badania laboratoryjne, w niezależnym laboratorium diagnostycznym.

Produkcyjność stada

Świnie w stadach wysokoprodukcyjnych, które charakteryzują się wysoką mięsnością i/lub plennością – są z reguły, jak już wspomniano, bardziej wrażliwe na działanie niekorzystnych czynników środowiskowych i błędy obsługi. Najbardziej wrażliwe na błędy organizacyjne są prosięta na porodówce oraz warchlaki w okresie pierwszych 2 tygodni po odsadzeniu. Na porodówce problemem mogą być zbyt liczne mioty. Liczba prosiąt w miocie jest skorelowana z czasem trwania porodu; zazwyczaj im większa liczba prosiąt, tym dłużej trwający poród.

Problemy związane z wysoką plennością można ograniczyć przez odpowiednie kontrolowanie czasu trwania porodu. Ważne jest też właściwe „zarządzanie siałą”, w tym przede wszystkim dbanie o to, by prosięta z mniejszą wagą urodzeniową – tzw. minus warianty oraz noworodki urodzone na końcu – pobrały podobną ilość wysokowartościowej siary jak noworodki większe i urodzone w pierwszej fazie porodu. Tym sposobem regulowane powinno

„ Najbardziej wrażliwe na błędy organizacyjne są prosięta na porodówce oraz warchlaki w okresie pierwszych 2 tygodni po odsadzeniu. ”

być zabezpieczenie odpowiedniego – mniej więcej równego – poziomu odporności biernej u wszystkich prosiąt w miocie. W stadach cechujących się bardzo wysoką plennością szczególnie istotne jest dbanie o zatrudnianie jak najbardziej doświadczonego i wyspecjalizowanego personelu odpowiedzialnego za bezpośrednią obsługę noworodków i prosiąt ssących. Zwrócenie uwagi na rasę świń

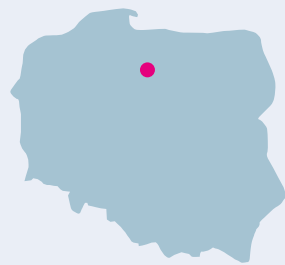
wykorzystywaną w produkcji ważne jest również w odniesieniu do zagadnień związanych z termoregulacją prosiąt ssących. Rasy wysokomięsne – charakteryzujące się cienką warstwą tłuszczu podskórnego – wymagają wyższego komfortu termicznego niż rasy bardziej prymitywne. Związane z niską temperaturą otoczenia ochłodzenie organizmu – szczególnie noworodka, który po opuszczeniu dróg

rodnych matki jest mokry, ale także prosięcia ssącego – jest przyczyną szeregu komplikacji (w tym immunosupresji) prowadzących do znaczących strat w grupie prosiąt. Konsekwencją są: zwiększony odsetek przygniecień, hipoglikemia oraz biegunki. W podsumowaniu niniejszej publikacji warto zauważyć, że w trakcie procesu edukacyjnego specjalistów związanych z produkcją

zwierzęcą, wtedy gdy mówi się chorobach, zazwyczaj myśli się o bakteriach, wirusach lub pasożytach. Oczywiście bez chorobotwórczych patogenów większość chorób nie ma szans rozwoju. Natomiast ważne jest, by pamiętać, że w większości przypadków wystąpienie choroby jest następstwem kumulacji błędów popełnionych przez właściciela zwierząt lub osoby zarządzające produkcją.

Rolnicy muszą ciągle modernizować pomieszczenia dla zwierząt, a przede wszystkim dbać o ich właściwe żywienie. Chów to ciężka, wymagająca poświęceń praca, ale jak podkreślają nasi rozmówcy, fakt że istnieją i się rozwijają to największy ich sukces.

Zdrowe krowy zdrowe mleko dają

tekst: Anna Klimecka
Martin&Jacob Sp. z o.o.

Firma Prem-Vit z Inowrocławia, której właścicielami są państwo Róża i Piotr Frątczakowie zajmuje się dystrybucją produktów firmy Trouw Nutrition Polska, w tym preparatów mlekozastępczych Milkivit. Firma państwa Frątczaków istnieje na rynku już 17 lat. Prem-Vit produkuje również własne pasze, koncentraty i dodatki mineralno-witaminowe.

Wkład w przemiany

Od wielu lat firma Prem-Vit bierze udział w konkursach i wystawach, na których zdobywa nagrody. Do najważniejszych osiągnięć państwa Frątczaków należą m.in.: I miejsce i nagroda główna za „Hit Wystawy XXXI DOD” Marszałka Województwa Kujawsko-Pomorskiego Piotra Całbeckiego (2010 r.), Grand Prix XXXII Międzynarodowych Targach Rolno-Przemysłowych Agro-Tech. Puchar Dyrektora KPODR w kategorii: pasze, dodatki, system żywienia (2009 r.), Puchar Burmistrza Mogilna Leszka Duszyńskiego i I miejsce za najciekawszą ofertę paszową przedstawioną na XIII Pałuckich Targach Rolnych.

Pan Piotr Frątczak, właściciel firmy Prem-Vit, w magazynie wyrobów gotowych

Dzięki stosowaniu preparatu mlekozastępczego Milkivit cielęta mają lepszy apetyt, błyszczącą sierść i mniej chorują

„Znakomite wyniki państwa pracy są cennym wkładem w konieczne przemiany, jakie przechodzi dzisiaj polskie rolnictwo. Wyrażam uznanie dla państwa starszań o to, by wdrażać najnowsze standardy zarządzania oraz osiągnięcia techniki i nauk rolniczych. Na uznanie zasługuje również państwa działalność na rzecz społeczności lokalnej.” – podsumował działalność firmy śp. prezydent RP Lech Kaczyński, który był honorowym patronem gali Agroliga 2008.

Owocna praca

Firma państwa Frątczaków posiada także filię w Mogilnie, która powstała w 2004 roku. Oferta sprzedaży skierowana jest przede wszystkim do rolników z województwa kujawsko-pomorskiego, ale obsługuje także rolników z województwa wielkopolskiego. Prem-Vit stara się sprostać wymaganiom klientów, poprzez wysokiej jakości produkty i bezpośredni kontakt z rolnikiem.

W trosce o zwierzęta

Jednym z największych odbiorców preparatów mlekozastępczych Milkivit jest gospodarstwo Michał Groblewski w Lipiach, które mieliśmy zaszczyt odwiedzić w towarzystwie pana Łukasza Kałużnego. W gospodarstwie o powierzchni 700 ha prowadzony jest chów bydła i produkcja warzyw. Firma działa na rynku od 1974 roku. W gospodarstwie utrzymywa- >>

Pani Renata Pitera, zootechnik w gospodarstwie Groblewski, odwiedza kilkudniowe oseski w cielętniku

nych jest 330 sztuk bydła, w tym 175 krów mlecznych. Od dwóch lat cielęta odchowywane są na preparacie mlekozastępczym.

– Do wyboru tego preparatu namówił mnie dystrybutor, cielęta bardzo dobrze przyrastają, poprawiła się ich kondycja i zdrowotność – poinformowała Renata Pitera, zootechnik w gospodarstwie Groblewski. Niezmiernie istotne jest, by do rozpuszcza-

nia preparatu używać zawsze ciepłej wody. Milkivit wyróżnia spośród konkurencyjnych produktów „formuła bez osadu”. Małe cielęta są odpajane trzy razy dziennie, zaś starsze dwa razy. Ten schemat żywienia trwa do trzeciego miesiąca życia cieląt. Musimy dbać o prawidłowy rozwój układu pokarmowego naszych podopiecznych. Produkt Milkivit jest dobrej jakości i wydajności.

Cielęta karmione preparatem są zdrowsze, mają ładną sierść i większy apetyt – podkreśliła pani Renata.

Pomimo dużej hodowli zwierząt, gospodarstwo w Lipiach uprawia także warzywa. Są to między innymi cebula, brokuły, kalafior, marchew i kapusta.

Pan Jarosław Stiller razem z ojcem i bratem gospodaruje od 15 lat w Czarnowie. Cała powierzchnia gospodarstwa to 460 ha. W gospodarstwie zatrudnionych jest 16 pracowników. Produkcja roślinna i hodowlana są celami nadrzędnymi w rodzinie Stillerów, ale w przyszłości chcieliby powiększyć ilość krów dojnych, których w tej chwili jest 370 sztuk.

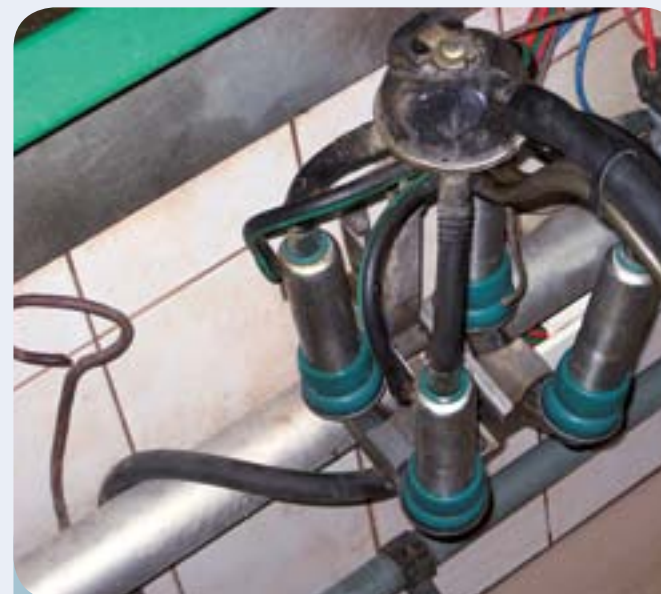
Gospodarstwo pana Jarosława Stillera również zaopatruje się w produkty Milkivit.

– Milkivit bardzo dobrze rozpuszcza się w wodzie, jest chętniej spożywany przez cielęta niż wcześniej stosowane preparaty mlekozastępcze – ocenił właściciel.

Ponadto, stosowanie preparatu mlekozastępczego Milkivit jest bardziej opłacalne niż karmienie mlekiem – z 1 kg produktu można uzyskać 9-10 litrów poidła. Cielęta karmione są mlekiem zastępczym od 3 tygodnia do ukończenia 3 miesiąca.

Inteligentne zwierzęta

W oborze znajduje się nowoczesny sprzęt: dojarka, która w jednym czasie doi 16 krów. Dojenie odbywa się w trzech fazach: wstępnego dojenia, doju właściwego i podaju. Przy każdej z nich jest inna pulsacja i maszyna automatycznie się wyłącza, pokazując udój z poszczególnej krowy. Co ciekawe, krowy z gospodarstwa w Czarnowie bardzo dobrze „współpracują” ze swoimi właścicielami – same ustalają kolejność udoju i jest ona niezmienna. Dla każdej krowy prowadzone są statystyki udoju. Miesięczna produkcja mleka o zawartości tłuszczu 4,5% wynosi około 90 tys. litrów. Krowy z gospodarstwa państwa Stillerów są sztucznie inseminowane. – Mamy wła-

Urządzenia i sprzęt do doju powinny być łatwe do czyszczenia, mycia i dezynfekcji oraz znajdować się w dobrym stanie technicznym.

Mleko surowe należy schłodzić do temperatury 8°C lub niższej, w przypadku codziennego odbioru, albo do 6°C lub niższej, jeżeli mleko jest odbierane co drugi dzień.

Pan Jarosław Stiller, współwłaściciel gospodarstwa w Czarnowie, w towarzystwie pana Łukasza Kałużnego (po lewej stronie), pracownika firmy Prem-Vit

snego inseminatora, po specjalnym kursie, z uprawnieniami. Nasienie kupujemy z zewnątrz. Po 40 dniach lekarz weterynarii przeprowadza badania na cielność. Staram się robić wszystko, by nie dopuścić do chorób cieląt nowonarodzonych, dlatego podaję im specjalne poidła, które zabezpieczają zwierzęta przed ewentualną infekcją – mówi Jarosław Stiller.

Zadowoleni rolnicy

Powyższe gospodarstwa cenią stosowane preparaty mlekozastępcze Trouw Nutrition Polska jako ekonomiczne i dobrej jakości. Właściciele ferm od początku stosowania preparatu Milkivit zauważyli wyraźną poprawę kondycji zwierząt i dzięki temu mają nadzieję na powiększenie swoich stad. Cielęta mają lepszy apetyt, błyszczącą sierść i mniej chorują, a samo stosowanie preparatu mlekozastępczego jest korzystne pod względem finansowym. ●

IX MIĘDZYNARODOWY TROUW FUTSAL AGRO CUP 2011

Turniej halowej piłki nożnej o międzynarodowej formule rozegrany został 18 lutego 2011 r. w kompleksie sportowym w Bełchatowie. TROUW FUTSAL AGRO CUP to otwarta impreza dla firm z branży „Agro”, która zorganizowana została już po raz dziewiąty przez firmę Trouw Nutrition Polska.

Historia zmagania

Pierwszy turniej odbył się w 2003 r. w ośrodku MOSiR w Głubczycach. Kolejne edycje imprezy, począwszy od roku 2004, odbywają się w „Centrum Sportu i Kongresu” Bełchatów. Dotychczas w zawodach wzięły udział takie firmy, jak: Agrolok, Agrowit (zwycięzca trzech kolejnych edycji), Animex Zamość, BASF, LNB/ Cargill Kiszkowo, CeHaVe, Contipasz, De Heus, Dossche (zwycięzca pierwszego turnieju), DSM, Golpasz, Hima, Karex, Koudijs, Mieszalnia Pasz Złotów, Neorol, Osadkowski-Cebulski, PPZP Przybkowo, Premvit, Provimi Bieganów, Provimi Blok Dobryczyce, Provimi Olsztynek, Provit Kutno, Rolimpex Kętrzyn, Spomis, Tadox, Tasomix – zwycięzca trzech ostatnich turniejów (2008-2010). W tym roku do grona uczestników dołączyły zespoły: Bunge Kruszwica, Kopalni Soli „Kłodawa” SA oraz Osadkowski SA.

Otwarcie turnieju

Drużyny w wyniku losowania podzielono na trzy 4-zespołowe grupy. Ze względu na nieobecność zwycięzcy turnieju sprzed roku – w dwóch grupach zostały rozstawione drużyny, które zajęły w roku 2010 miejsce drugie i trzecie: w grupie A – Mieszalnia Pasz Złotów, w grupie B – Agrolok. W grupie C – rozstawiony został gospodarz imprezy – Trouw Nutrition Polska. X TROUW FUTSAL AGRO CUP 2011 rozpoczął się od przemarszu wszystkich ekip, a uroczystego otwarcia dokonał Krzysztof Śliwa – dyrektor sprzedaży i marketingu, członek zarządu Trouw Nutrition Polska. Pan Krzysztof podziękował uczestnikom za przybycie na IX Międzynarodowy Trouw Futsal Agro Cup życząc pozytywnych emocji i sportowej rywalizacji przy zachowaniu zasad fair play.

Przebieg rywalizacji

Wszystkie spotkania rozgrywane były przy udziale 5 zawodników w każdej z drużyn (4 zawodników w polu + bramkarz) w czasie

15 minut (2 połowy bez zmiany stron). Mecze w grupach eliminacyjnych odbywały się w systemie „każdy z każdym”. Następnie zdobywcy dwóch pierwszych miejsc w każdej z grup zostali podzieleni na dwie 3-zespołowe grupy finałowe. Po bardzo zaciętej rywalizacji w pierwszym półfinale „przeпад”

Zawodnicy firmy Trouw Nutrition Polska

gospodarz turnieju Trouw Nutrition – ulegając MP Złotów 0:2. W drugim meczu 1/2 finału Agrolok pokonał Provimi Dobryczyce 1:0. W wielkim finale IX TROUW AGRO FUTSAL CUP 2011 – zespół Mieszalni Pasz Złotów (finalista turnieju 2010) zademonstrował wielką wolę zwycięstwa, popartą dobrą taktyką na boisku, i zasłużył na pokonaniu zespołu Agroloku 3:1. W spotkaniu o trzecie miejsce triumfowała ekipa Provimi Dobryczyce, zwyciężając TNP 2:1. Rozgrywki przebiegały w sportowej atmosferze, pomimo momentami niezwykle zaciętej gry. Zawodnicy zagrali nie tylko z ogromnym zaangażowaniem, pozostawiając serce i pot na boiskach, ale pokazali, że drużyny systematycznie podnoszą swoje umiejętności gry w futsal. Zaowocowało to wysokim poziomem sportowym rozgrywek. Mieliśmy okazję oglądać wiele interesujących akcji zespołowych, jak i popisowe zagrania indywidualne doskonale wyszkolonych technicznie zawodników.

„...Patrząc na poziom sportowy turnieju, widać, jak systematycznie rośnie, z roku na rok. Świadczy to o tym, że branża paszowa staje się jeszcze bardziej profesjonalna nie tylko w wymiarze biznesowym, ale również piłkarskim. Najważniejsze podczas tej imprezy jest to, że firmy, które na co dzień są konkurentami rynkowymi i partnerami w interesach, na placu gry walczą przy zachowaniu zasad fairplay, a po zawodach spotykają się jako przyjaciele z boiska, których łączy wspólna pasja do piłki nożnej...” – powiedział Krzysztof Śliwa podczas wieczornego wystąpienia podsumowującego całodzienne zmagania zawodników.

Klasyfikacja końcowa

Dzień pełen sportowych emocji zakończył uroczysty bankiet, podczas którego zostały rozdane puchary i medale dla wszystkich zespołów oraz nagrody indywidualne dla najlepszych zawodników. Wręczyli je: Krzysztof Śliwa oraz Jarosław Arciszewski – szef sprzedaży B2D Trouw Nutrition Polska.

Ranking uczestników IX Trouw Futsal Agro Cup 2011:

1. Mieszalnia Pasz, Złotów
2. Agrolok, Golub-Dobrzyń
3. Provimi Blok Dobryczyce
4. Trouw Nutrition Polska, Grodzisk Mazowiecki
5. Bunge, Kruszwica
6. Cargill (LNB), Kiszkowo
7. CeHaVe Pasze, Szamotuły
8. Osadkowski & Cebulski, Legnica
9. Kopalnia Soli „Kłodawa” SA
10. De Heus, Łęczycza
11. Osadkowski SA, Bierutów
12. Provimi, Bieganów

Zdobywcy nagród indywidualnych:

- Najmłodszy zawodnik turnieju
Hubert Spychała, CeHaVe Pasze
- Najstarszy zawodnik
Wojciech Gołąbek, Provimi Bieganów
- Najlepszy bramkarz
Leszek Molik, Provimi Blok Dobryczyce
- Król strzelców
Michał Janakowski, TNP – 9 bramek
- Najlepszy zawodnik turnieju
Tomasz Jopek, MP Złotów

Zdobywcy Pucharu Przechodniego Przemysłu Paszowego, zawodnicy firmy Mieszalni Pasz w Złotowie

Puchar Przechodni Przemysłu Paszowego

Trouw Futsal Agro Cup

W roku ubiegłym zespół firmy TASOMIX, odnosząc zwycięstwo po raz trzeci z rzędu, zdobył na własność Puchar Przechodni Przemysłu Paszowego. W tym roku nowy puchar, ufundowany przez Tasomix, z rąk Damiana Szczyrkowskiego, dyrektora handlowego, odebrał kapitan drużyny MP Złotów i jej prezes – Julian Brewka. Zawodnicy ze Złotowa zastrzegali, że zrobią wszystko, co w ich mocy, by podczas jubileuszowego, X MIĘDZYNARODOWEGO TROUW FUTSAL AGRO CUP 2012, Puchar Przechodni Przemysłu Paszowego pozostał w ich rękach. Wszyscy, bez wyjątku, uczestnicy zadeklarowali, że na pewno pojawią się na kolejnej edycji turnieju. Dobrym duchem imprezy, trzymającym od początku do końca rękę na pulsie, był Grzegorz Gliczyński, przedstawiciel Trouw Nutrition Polska, pomysłodawca turnieju. Na duże podziękowania zasłużyli Beata Próba i Janusz Biegański z „Centrum Sportu i Konferencji” w Bełchatowie za pomoc w zorganizowaniu IX TROUW FUTSAL AGRO CUP 2011, który – jak powiedział komentujący wydarzenia Żeliszewski – bardzo pozytywnie zaskoczył go wysokim poziomem sportowym i profesjonalną organizacją.

Świnka na dachu

Na dachu budynku Spółdzielni Eko-Tucz w Książu Wielkim w niekonwencjonalny sposób mierzy się kierunek wiatru. Wiatromierz to świnka, która tańczy tak, jak wiatr jej zagra. To również swoisty symbol specyfiki hodowli grupy producenckiej.

Pan Lucjan Gołąb, prezes Spółdzielni Eko-Tucz oraz członkowie zarządu

18 marca 2011 roku odbyło się w Książu Wielkim spotkanie przedstawicieli Trouw Nutrition Polska: Jarosława Arciszewskiego – menedżera działu B2D, Jakuba Powroźnego – regionalnego kierownika sprzedaży, Grzegorza Wojciechowskiego – konsultanta ds. żywienia z członkami Spółdzielni Eko-Tucz. Było to pierwsze, oficjalne i mające ukazać transparentność działań, spotkanie z zarządkiem grupy – wcześniejsze odbywały się tylko z Panem prezesem Lucjanem Gołąbem.

We wspólnocie siła

Grupa powstała 16 lat temu. W zeszłym roku obchodziła 15-lecie istnienia. Na początku grupa zrzeszała 24 osoby, z czasem liczba

urosla do 46 producentów trzody chlewnej z gmin: Książ Wielki, Miechów, Kozłów, Charsznica, Słaboszów i Gołcza. Grupa zorganizowała się dzięki współpracy producentów trzody, pracowników Ośrodka Doradztwa Rolniczego w Modliszewicach oraz lekarza weterynarii – Michała Bystronia. Następnym etapem było przekonanie jej założycieli i członków, że działanie zespołowe może być jedną z dróg poprawy sytuacji dochodowej ich gospodarstw, ponieważ istotnym powodem powstania grupy były właśnie względy ekonomiczne, pogarszająca się koniunktura w rolnictwie, spadające ceny, brak zbytu,

długie terminy płatności, wyższe wymagania jakościowe rynku. „Ceny trzody były bardzo niekorzystne, chcieliśmy pominąć tym sposobem pośredników i jako grupa wywalczyć lepszą cenę skupu trzody, co systematycznie z roku na rok nam się udaje. Odnotowujemy zdecydowanie lepsze przychody (około 20% wyższe), działając razem, niż gdy każdy prosperował sam” – zapewniał pan Lucjan.

Nauka nie poszła w las

Jest to grupa produkująca głównie trzodę chlewną. „Nie hodujemy jednej dominującej rasy, w tej chwili są to już raczej same krzyżówki. Staramy się korzystać z fachowego doradztwa ekonomiczno-organizacyjnego, nieustannie organizujemy szkolenia mające na celu poszerzenie wiedzy członków grupy na tematy związane z hodowlą trzody. Inseminacji dokonujemy sami, własnym sumptem, w tej dziedzinie, jak i w dziedzinie profilaktyki zdrowotnej świń między innymi przeszliśmy odpowiednie szkolenia. Wiele rzeczy potrafimy przy trzodzie wykonać samodzielnie, jak na przykład szczepienia, ale mamy też za przyjaźnionego lekarza weterynarii, Andrzeja Plutę, który służy nam pomocą i radą” – powiedział Lucjan Gołąb. Spółdzielnia Eko-Tucz posiada działkę o powierzchni 0,13 ha, na której znajduje się budynek biurowo-magazynowy, zaopatruje swoich członków w komponenty paszowe, mieszanki uzupełniające pełnoporcjowe itp. „Działając razem, możemy również negocjować korzystniejsze ceny u zaopatrujących nas firm, jak na przykład Trouw Nutrition Polska, z którą współpracujemy od 12 lat i jest naszym głównym dostawcą. Dzięki

temu, że tworzymy zwartą grupę, jesteśmy traktowani jak duży odbiorca, co stawia nas w dużo korzystniejszej pozycji przy wszelkiego rodzaju rozmowach. Nasze sugestie są bardzo poważnie traktowane i mamy dużo większą siłę przebicia” – relacjonował prezes grupy producenckiej. Podczas spotkania rozmowy dotyczyły między innymi ewentualnych całosamochodowych dostaw luzem pasz produkowanych przez Trouw Nutrition Polska i zakupu silosów do ich przechowywania.

Droga do sukcesu

Grupa skorzystała z kredytu inwestycyjnego dla grup producentów rolnych na zakup 100 sztuk loszek hodowlanych o wysokich parametrach genetycznych. Rozprowadziła je między swoich członków, co znacznie poprawiło mięsność produkowanych tuczników. Taka sytuacja ułatwiła nawiązanie kontaktów handlowych z ubojniami i przetwórcami zainteresowanymi kupnem żywca wieprzowego wysokiej jakości. Roczna produkcja w grupie wynosi 12 000 sztuk tuczników o mięsności w granicach 55-65% i 3000 sztuk prosiąt. Jest ona systematycznie zwiększana. Obecnie 90% tuczników sprzedawane jest poprzez Spółdzielnię. W 2000 roku grupa dostosowała punkt skupu żywca wieprzowego do wymagań unijnych, dzięki czemu możliwa jest sprzedaż trzody nie tylko w kraju, ale i za granicą. Na dzień dzisiejszy sprzedaż prowadzona jest do kilku stałych odbiorców na terenie województwa małopolskiego. Główne założenia spółdzielni obejmują wszechstronne działania na rzecz podnoszenia poziomu produkcji, jakości i zbytu produkcji, stosowanie racjonalnych i nowoczesnych metod produkcji, wspólną profilaktykę dotyczącą zdrowia zwierząt w gospodarstwach członków oraz opracowanie jednolitego programu żywienia trzody chlewnej. Dzięki dobrze zorganizowanej pracy i zaangażowaniu działaczy Spółdzielni Eko-Tucz wszystkie wytyczone cele i zadania są sukcesywnie realizowane. ●

Targi, targi, targi

Firma Trouw Nutrition Polska uczestniczyła w tegorocznych targach.

W dniach 25-27.02 w Poznaniu odbyły się w hali Arena XI Międzynarodowe Targi Ferma Bydła oraz Salon Wozów Paszowych i Maszyn do Zbioru i Konserwacji Pasz, gdzie przedstawiciele hodowców bydła, związków branżowych i instytucji oraz producenci rolni zainteresowani problematyką współczesnej hodowli mogli uczestniczyć w specjalistycznych konferencjach, takich jak Forum Hodowli Bydła oraz Pasze Objętościowe – Najważniejsze w Żywieniu Bydła.

Na XVII Międzynarodowych Targach Techniki Rolniczej AGROTECH w Kielcach, w dniach 11-13.03, zwiedzających zapoznano z najnowszymi produktami i usługami oraz niezwykle cenną praktyczną wiedzą. Można było obejrzeć nowoczesny sprzęt i wyposażenie dla rolnictwa, m.in. wszystkie marki ciągników rolniczych dostępne na polskim rynku oraz szeroką gamę sprzętu rolniczego. Stoisko TNP odwiedziło bardzo wielu gości, za co serdecznie dziękujemy. Spotkania podczas targów z klientami zapoczątkowały konkretnymi zamówieniami. Jesteśmy przekonani, że tegoroczne targi pozwoliły Państwu lepiej zapoznać się z naszą firmą, a złożone zamówienia tylko potwierdzają dobry wybór partnera do biznesu. Wszystkim odwiedzającym dziękujemy za obecność i zapraszamy do dalszej współpracy. ●

Nowe strategie żywienia i optymalizacji przebiegu metabolicznych procesów u krów mlecznych w okresie okołoporodowym

dr wet. Przemysław Dudko

Katedra Weterynarii, Wydział Biologii i Hodowli Zwierząt, UP Poznań

Podstawą prawidłowego przebiegu kolejnej laktacji oraz opłacalnej produkcji mleka jest właściwe żywienie i zarządzanie grupą krów będących aktualnie w okresie okołoporodowym. Wymaga to oczywiście wykorzystywania aktualnych analiz ich krwi lub treści żwacza przy zarządzaniu stadem. Ponadto należy w tym celu umiejętnie połączyć posiadaną wiedzę na temat zapotrzebowania tych zwierząt na składniki pokarmowe i przeanalizować ich wpływ na zachodzące w organizmach krów procesy metaboliczne.

W trosce o zdrowe bydło

W Wyższej Szkole Agrobiznesu w Łomży odbyła się dwudniowa konferencja poświęcona właśnie zarządzaniu stadem w aspekcie zdrowia bydła, gdzie Iginio Adrigheto z Wenecji oraz Rafał Stachura z Lublina przedstawili najnowszy sposób rozwiązywania tego problemu. Według nich celem najnowszych badań z tego zakresu jest nie tylko dostarczenie w dawce żywieniowej krowom niezbędnych komponentów, ale przede wszystkim ograniczenie do minimum ryzyka wystąpienia u nich metabolicznych chorób, które negatywnie wpływają na ich zdrowie oraz rozrodczość i mleczność. Varga (2003) podkreśla, że niezbędna w stadach wysokomlecznych krów okazuje się właściwa strategia ich żywienia, zwłaszcza w okresie okołoporodowym (3 tygodnie przed i 3 tygodnie po porodzie). Tym bardziej że w okresie zasuszenia tracą one apetyt i spożywają mniej paszy, a poprzez właściwie zbilansowaną i odpowiednio

dobraną dawkę pokarmową można ograniczyć skutki ujemnego w tym okresie bilansu energetycznego ich organizmów.

Żywienie wysokomlecznych krów w okresie przedporodowym

Strategicznym celem żywienia krów w okresie przedporodowym jest zaadaptowanie ich żwacza, w taki sposób, aby przyjmując niezbędną w okresie laktacji wysokoenergetyczną dawkę pasz, mogły one pochłonąć zwiększone ilości lotnych kwasów tłuszczowych (LKT). Aby zaspokoić wysokie zapotrzebowanie krów na energię, dawkę pokarmową uzupełnia się przede wszystkim dużą objętością zbóż. Zaś gdy odpowiednio do tej nowej sytuacji nie zaadaptujemy żwacza, nastąpi podkliniczna kwasica (SARA), która poza patologicznymi zmianami organizmu zwierzęcia doprowadzi do znacznego spadku jego mleczności. Tym bardziej że łatwo fermentujące węglowodany wydatnie zwiększą

populację bakterii zasiedlających żwacz, które wytwarzają znaczne ilości lotnych kwasów tłuszczowych (LKT). Najbardziej tracą w tym czasie apetyt odtuszczone krowy i wieloródki, bo dochodzi u nich wtedy do uruchomienia rezerw energetycznych nagromadzonych w formie zapasowego tłuszczu. By uniknąć tych dość niekorzystnych dla hodowców procesów, należy odpowiednio ustalać dawki pokarmowe, właściwie dobierając źródła energii, w taki sposób, by wpłynąć na zrównoważony przebieg procesów metabolicznych organizmu krowy. Wziąwszy pod uwagę przy tym również możliwość skrócenia okresu zasuszenia z 60 do 35-40 dni. Przy tradycyjnym 60-dniowym okresie zasuszenia dawkę pokarmową różnicuje się na dwa następujące sposoby:

- w pierwszych 45 dniach (okres właściwego zasuszenia) spasa się głównie objętościowe pasze z małym dodatkiem pasz energetycznych,
- na 2-3 tygodnie przed samym wycieciem (okres przejściowy) podaje się mniej pasz objętościowych (steaming-up), a zwiększa się dodatek energetyczny.

Dzięki takiemu działaniu możemy zapewnić

w pierwszej z faz odpowiednią kondycję zwierząt (BCS), a duży udział w dawce pokarmowej pasz objętościowych pozwala utrzymać optymalną pojemność żwacza (pobudzanie rozwoju jego kosmków). Można w ten sposób – pomimo utraty apetytu – pokryć wysokie zapotrzebowanie krów na energię. Ponadto żywienie przeprowadzane w ten sposób w pierwszych 45 dniach zasuszenia jest bardzo oszczędne w sensie ekonomicznym. Natomiast drugi okres (steaming-up) umożliwia nam lepszą kontrolę nad krowami przed porodem i można ewentualnie podać takie dodatki paszowe (suplementy), jak związki glukoplastyczne czy sole anionowe (gorzkie). Negatywną konsekwencją takiego postępowania jest jednak zbyt częsta zmiana dawek. Co niezapewni przystosowanie się żwacza do dawki laktacyjnej, a zbyt częste w tym czasie przemieszczanie się grup krów jest dla nich sytuacją stresogenną oraz dodatkowo zmniejszy to ilość pobieranej przez nie paszy.

Bilansowanie dawek żywieniowych

Skuteczną alternatywą okazać się może zaproponowane przez Vargę (2003) utworzenie jednej grupy krów zasuszonych, która ma zbilansowaną dawkę (jak w okresie przejściowym): energia (skrobia) 15% (w suchej masie), białko 13-14% s.m. Minimum 50% s.m. powinna stanowić kiszonka z kukurydzy i włókno strawne (niepochodzące z pasz objętościowych), np. łuski z nasion soi – 20% s.m. W ten sposób można przez cały okres zasuszenia skarmiać te same pasze, bez ryzyka nadmiernego odtuszczenia krowy. Zresztą tak zbilansowana dawka pokarmowa zmniejsza nakład niezbędnej pracy (jedno zadanie paszy) i ogranicza nadmierne przemieszczanie się zwierząt w grupach technologicznych. „Zasuszenie w jednej grupie” wdrożono już przy tradycyjnym (60 dni) zasuszeniu, ale według opinii Vargi (2003) można je również

wprowadzić do gospodarstw, które praktykują „krótki okres zasuszenia”. Natomiast krótki okres zasuszenia wynika z tego, że gruczoł mlekowy przeważnie nie wymaga aż 60 dni regeneracji. Jednak najkrótszy czas niezbędny do pełnej jego regeneracji wynosi 35 do 40 dni. Potencjalne korzyści z krótkotrwałego zasuszenia krów w jednej grupie to mniejsze zagęszczenie wśród zwierząt zasuszonych, mniej stresu z racji ich przemieszczania się i mniej zmian w dawkach pokarmowych. Pomaga to stabilnie utrzymać kondycję krów (prawidłowa BCS) do chwili porodu oraz osiągnąć wyższą produkcję mleka oraz poprawić wskaźniki rozrodu. Pamiętać należy też, że krótkotrwałe zasuszenie wymaga konsekwentnego podporządkowania się oraz rzetelnego zarządzania stadem.

Żywienie tych zwierząt po porodzie

Z racji dość szybko wzrastającej mleczności oraz zwiększającego się systematycznie w 2-3 pierwszych tygodniach po porodzie zapotrzebowania na energię dochodzi z jednej strony do ujemnego bilansu, a z drugiej strony sprzyja temu brak apetytu oraz nieadekwatne do potrzeb spożycie paszy.

Niedobór ten uruchamia rezerwy energetyczne z tkanki tłuszczowej, czemu z jednej strony towarzyszy uwalnianie ilości ciał ketonowych, a z drugiej sprzyja to stłuszczeniu wątroby. To z kolei obniża wydajność mleczną krowy i pojawiają się u niej problemy z zacieleniem. Aby zapobiec temu ujemnemu na początku laktacji bilansowi energetycznemu, wprowadza się w wielu farmach pokarmowe dawki z nadmiarem zboża i tłuszczu. A to podraża żywienie krów oraz pogarsza smakowitość paszy obciążonej nadmiarem tłuszczu. Dlatego układając dawkę pokarmową dla krów w okresie okołoporodowym, należy tak dobierać źródła energii, aby zrównoważyć przebieg procesów metabolicznych. Niezmiernie ważne jest przy tym utrzymanie równowagi pomiędzy ilością Acetyl-CoA (powstającego z tkanki tłuszczowej i z lotnych kwasów tłuszczowych) a kwasem szczawiooctowym, którego prekursorami są: propionian, glukoza, glukoneogenetyczne aminokwasy). Z uwagi na to, że przy zachowanej równowadze między Acetylo-Co a kwasem szczawiooctowym właściwie funkcjonuje cykl Krebsa oraz powstają niezbędne >>

w procesach metabolicznych wiązania wysokoenergetyczne cząsteczki ATP. Przy ujemnym bilansie energetycznym wzrasta ilość komponentów lipogenicznych (C2) i wzmagają się procesy syntezy Acetyl-CoA. Ilość glukogenicznych komponentów (C3), które są niezbędne do syntezy kwasu szczawiooctowego, poważnie ogranicza wzmagający się proces syntezy laktozy (komponent mleka). Dlatego w organizmach krów powstaje nadmierna ilość komponentów C2, które pod postacią tłuszczu odkładają się w wątrobie, a to z kolei przyczynia się do jej stłuszczenia. Nadmierna ilość komponentów C2 może ponadto doprowadzić do ketozy. Podczas gdy przy małej ilości komponentów C3 względem C2 niewłaściwie funkcjonuje cykl Krebsa.

Integracja dawek pokarmowych z suplementami

Chociaż zdaniem naukowców z grupy Van Kengelsa (2007) – przy właściwym dobraniu źródeł energii – możliwe jest doprowadzenie jej oraz podtrzymanie równowagi pomiędzy komponentami C2 i C3. Przy czym, podnosząc zawartość energii w dawce pokarmowej równomiernie, powinniśmy pozyskiwać ją zarówno z glikogenicznych źródeł (zboże, skrobia, węglowodany strukturalne – włókno surowe), jak i lipogenicznych (zwłaszcza tłuszcz). Aby zabezpieczyć przed subkliniczną kwasicą żwacza (SARA), wskazane jest zintegrowanie dawki pokarmowej z suplementami (np. prekursorami glukozy) – obniża się w ten sposób zawartość w niej zboża. Dobrze zbilansowane glukogeniczne dawki są chętnie pobierane przez zwierzęta oraz podtrzymują ich wysoką mleczność, jednak obniżają zawartość tłuszczu w mleku. Ponadto dawki glukogeniczne pobudzają produkcję insuliny, zmniejszają ilość niezestryfikowanych kwasów tłuszczowych (NEFA), z których to w pierwszym okresie laktacji pochodzi tłuszcz w mleku. Dostarcza ponadto

„ Aby zabezpieczyć przed subkliniczną kwasicą żwacza (SARA) wskazane jest zintegrowanie dawki pokarmowej z suplementami (np. prekursorami glukozy) obniżając w ten sposób zawartość w niej zboża „

składniki pokarmowe do syntezy kwasu szczawiooctowego i podtrzymuje wysoki poziom produkcji laktozy (sprzyja to wysokiej mleczności). Właściwe proporcje pomiędzy ilością Acetylo-Co a kwasu szczawiooctowego gwarantują prawidłowy przebieg cyklu Krebsa i wytworzenie odpowiedniej ilości energii w formie ATP. Przy stosowaniu glukogenicznej dawki może zaniepokoić niższa zawartość tłuszczu w mleku. Jednakże na początku laktacji lepiej jest postawić

na wyższą mleczność, a mleko o wyższej zawartości tłuszczu korzystniej jest wyprodukować po szczycie laktacji. Tym bardziej że ewentualne straty (niższa jednostkowa cena za litr) rekompensuje poprawienie zdrowotności zwierząt, a wzrost poziomu insuliny i zmniejszenie ilości NEFA w krwiobiegu może wpłynąć na szybsze wystąpienie pierwszego jajczkowania po porodzie, a co za tym idzie – poprawić wskaźniki zacieleń w stadzie. Podsumowując

te rozważania, warto podkreślić, że ujemny bilans energetyczny pogarsza stan zdrowia krów wysokomlecznych i opłacalność produkcji mleka. Sprzyja temu utrata apetytu, z racji zmian hormonalnych zachodzących w okresie przedporodowym. W efekcie krowa, która 2 tygodnie przed porodem powinna pobierać ~11 kg suchej masy (s.m.), faktycznie spożywa jej o ~2-4 kg mniej. Stąd w okresie zasuszenia i na początku laktacji należy pobudzać (stymulować) te zwierzęta

do pobierania większych jej ilości oraz właściwie przygotować żwacz do tej ilości paszy, którą powinny spożyć w okresie laktacji. Autorzy wielu badań podkreślają wagę procesu dobrania właściwej dawki pokarmowej i sposobu utrzymywania krów w okresie zasuszenia i na początku laktacji. Chociaż praktycy i hodowcy nadal mają wiele pytań oraz niejasności z tego zakresu. A to świadczy, że okołoporodowy okres u krów nie jest jeszcze właściwie poznany oraz zrozumiany,

z racji różnicowania oraz złożoności przemian metabolicznych zachodzących w ciągu tych 4-6 tygodni. Dlatego nadal niezbędne są badania pogłębiające wiedzę na temat tego przejściowego w życiu krowy okresu (transition cow), aby zaprezentować praktykom nowe i doskonalsze techniki hodowlane, gdyż właściwie przeprowadzone zasuszenie oraz przygotowanie krów do nowej laktacji stały się obecnie warunkiem opłacalnej produkcji mleka. ●

happy baby dla dzieci...

W lutym 2011 roku firma Trouw Nutrition Polska wspólnie z kluczowymi partnerami handlowymi obdarowała maluchy z najmłodszych klas wybranych szkół na terenie całego kraju specjalnie zaprojektowanymi i wyprodukowanymi zimowymi czapkami w kolorach marki Happy Baby. Dziewczynki otrzymały nakrycia różowo-granatowe, a chłopcy zielono-granatowe. Firma Trouw Nutrition oprócz kolorowych czapek sprezentowała dzieciom również przybory szkolne.

- Szkoła Podstawowa im. 72 Pułku Piechoty „Radom” w Konopnicy
- Publiczna Szkoła Podstawowa, Rozmierka, ul. Szkolna 3, 47-171 Rozmierz
- Szkoła Podstawowa w Chelmie
- Zespół Szkolno-Przedszkolny w Kamionnej, ul. Powstańców Wlkp. 2, 64-421 Kamionna
- Szkoła Podstawowa w Kaźmierzu, ul. Szkolna 27, 64-530 Kaźmierz
- Szkoła Podstawowa im. A. Mickiewicza w Pogorzeli, ul. Parkowa 7, 63-860 Pogorzela
- Szkoła Podstawowa im. Sług Bożych Rodziny Ulmów, Markowa
- Szkoła Podstawowa im. Henryka Sienkiewicza w Abramowie, ul. 22 Lipca 31, 21-143 Abramów
- Szkoła Podstawowa w Małyniu im. Krystyny Witulskiej, 99-232 Zadzim
- Szkoła Podstawowa, Łagiewniki Kościelne 14, gm. Kiszkowo
- Szkoła Podstawowa w Rojewicach im. bł. ks. Mariana Skrzypczaka, Rojewice 19, 88-111 Rojewice

Promocję „Happy Baby” w Szkole Podstawowej w Małyniu im. Krystyny Witulskiej przeprowadził Marcin Winiarski (konsultant ds. żywienia z ramienia Trouw Nutrition), w kooperacji z firmą PHU Wertpol sp. z o.o., której prezesem zarządu jest pan Witold Grell. Pan Witold zakupił i przekazał szkole telewizor AKAI LCD. Szkołę w Małyniu odwiedził również Jarosław Arciszewski (manager działu B2D). Wszyscy uczestnicy otrzymali z rąk pani dyrektor, mgr Agnieszki Bednarek, pamiątkowe dyplomy. Szkołę Podstawową w Rojewicach imienia bł. ks. Mariana Skrzypczaka odwiedził Mariusz Dobies (regionalny przedstawiciel handlowy TNP), wraz z firmą Prem-Vit z Inowrocławia, którą reprezentował Łukasz Kałużny. Przekazanie czapek oraz innych materiałów szkolnych odbyło się podczas corocznego balu karnawałowego dla dzieci, organizowanego przez szkołę. Dariusz Suchaniak (regionalny przedstawiciel handlowy TNP), przy pomocy

pana Macieja Szczepaniaka (dystrybutora produktów TNP) wręczył kolorowe czapki dzieciom ze Szkoły Podstawowej w Markowej im. Sług Bożych Rodziny Ulmów. Bartłomiej Kapela (konsultant ds. żywienia TNP) odwiedził kilka szkół: w Chelmie, Kamionnej, Pogorzeli oraz Kaźmierzu. Przekazanie prezentów dla dzieci odbyło się w obecności przedstawicieli firm: ROL-MAR Hetmanowski, PHU Wojciech Kalinowski, Turbarńscy sp. z o.o. Szkoła Podstawowa im. 72 Pułku Piechoty „Radom” w Konopnicy otrzymała upominki z rąk Andrzeja Kałużnego (regionalnego kierownika sprzedaży TNP). Do akcji „Happy Baby” z entuzjazmem przyłączył się lokalny dystrybutor TNP, firma Gabico z Konopnicy k. Wielunia, reprezentowana przez państwa Iwonę i Romualda Godlińskich. Do Szkoły Podstawowej w Abramowie im. Henryka Sienkiewicza pojechał Marcin Soroczyński (regionalny przedstawiciel handlowy TNP). Wspólnie z właścicielem firmy

Agro-Maz, panem Waldemarem Mazurem, wręczyli czapki maluchom. Jarosław Morawski (regionalny przedstawiciel handlowy TNP) odwiedził Publiczną Szkołę Podstawową w Rozmierce. Przedsiębiorstwo Transportowo-Handlowo-Usługowe reprezentował pan Klaudiusz Biniek. Dzieci postanowiły w oryginalny sposób podziękować za czapki „Happy Baby”, pozowały do zdjęcia z napisem DZIĘKUJEMY. Promocja „Happy Baby” ucieszyła również dzieci ze Szkoły Podstawowej w Łagiewnikach Kościelnych, w gminie Kiszkowo. Upominki wręczał tam Maciej Świątociński (konsultant ds. żywienia TNP) wraz z przedstawicielem firmy Mar-Mi, panią Martą Hynder.

Akcja bardzo spodobała się wszystkim maluchom, które wzruszone dziękowały sponsorom. Radości z prezentów nie było końca.

Dziękujemy promotorom oraz współorganizatorom całego przedsięwzięcia.

Krzyżówka z przebiśniegiem

KOBIETA UPRAWIAJĄCA RZEMIOSŁO	2	JEDNA ZE STRON MONETY, MEDALU	ROZBÓJNIK MORSKI	15	PARTEROWY BUDYNEK	ŻYCIE	DAWNY SAMOŁOT ŁAJDAK	MNICH PROMIENIE JADER ATOMOWYCH	3									
SPORT NA MACIE REJON, DZIELNICA					24	13,33	OŚRODEK TURYSTYCZNY NAD BAŁTYKIEM	5										
	18	20			PO PONIEDZIAŁKU			10										
MIASTO WE WŁOSZECH, W ALPACH							WŁOSKI KOMIK FILMOWY											
PAŃSTWO Z BAGDADEM					JEDEN Z PRZODKÓW KONIA DOMOWEGO				25									
	11	31					SŁYNNY PRZED LATY BOKSER AMERYKAŃSKI	MIARA OBJĘTOŚCI PŁYNÓW										
RUCH REKI TOWARZYSZĄCY MOWIE	7	POLSKA KRÓLOWA, O KTORZEJ NAKRĘCONO SERIAL	WIŚNIA Z BARBADOS				ZWÓD BOKSERSKI		9									
								8	29									
BIAŁA SZATA DUCHOWNYCH KATOLICKICH CZĘŚĆ DOBY				21			RODZAJ ODBICIA PIŁKI TENISOWEJ	DRUŻYNA	OKLASKI ZA PIENIĄDZE									
	14	32	23		CHINCYZKA DLA CHINCYZKA	17	NAJDŁUŻSZA RZĘKA FRANCJI	MECHANIZM ZEGARKA	26									
MYLI SIĘ RAZ W ŻYCIU					OBWÓDKA, OBRAMOWANIE	30			16									
MODEL SAMOCHODU POLONEZ		ZABIEG LECZNICZY			19		DRZEWO KOCHANOWSKIEGO		6									
	12				ROŚLINA OLEISTA		22	4	1									
PODZIAŁKA NA MAPIE		URZĘDOWE PAPIERY					RZECZYWISTOŚĆ	27	28									
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13	14	15	16	17	18	19
					20	21	22	23	24	25	26	27	28	29	30	31	32	33

Nagrodą za prawidłowe rozwiązanie „Krzyżówki z przebiśniegiem” jest wybrany produkt z oferty Trouw Nutrition Polska.

Hasło wraz z adresem i numerem telefonu prosimy przesłać do 31 maja 2011 r. na adres: Martin&Jacob Sp. z o.o., ul. Fabryczna 14 D, 53-609 Wrocław. Zwycięzcą „Krzyżówki imbirowej” została pani Danuta Barowicz z Krakowa. Serdecznie gratulujemy!

CalFix

BLOKER WAPNIA

Żywieniowy sposób na ograniczenie ryzyka zalegania poporodowego

Poznaj CalFix – jedyny w Polsce, innowacyjny, opatentowany produkt zapobiegający zaleganiom poporodowym.

Wieloletnie badanie w Centrum Badawczym Nutreco udowodniło, że CalFix:

- obniża ryzyko klinicznego zalegania poporodowego
- utrzymuje wysokie stężenie wapnia we krwi po wycieleniu
- nie wywołuje skutków ubocznych
- może obniżyć przypadki i koszty chorób nawet o 50%

CalFix. Zdrowie po porodzie

Ważne! CalFix jest produktem opatentowanym. Jego skład chemiczny oraz sposób działania są unikatowe zarówno w Polsce, jak i Europie.

Trouw Nutrition Polska Sp. z o.o.
ul. Chrzanowska 21/25
05-825 Grodzisk Mazowiecki
tel.: +48 22 755 03 00
fax: +48 22 755 03 72
e-mail: tn.polska@nutreco.com
www.trouwnutrition.pl

 Trouw Nutrition
INTERNATIONAL